

HAARLEMMERMEER-ZUID Windcoöperatie Meerwind doet nieuwe poging

Windturbines voor wie ze (niet) wil

Een windpark in het landbouwgebied in het zuiden van Haarlemmermeer, gaat dat er nu toch komen? Een eerste plan strandde, maar de tijden zijn veranderd en de initiatiefnemers wagen een nieuwe poging. Ze willen een windpark van, voor en door burgers. Alleen, hoe krijg je die burgers mee?

Willemien Schenkeveld
wschenkeveld@mediahuis.nl

Haarlemmermeer ■ Langs de A4 vlakbij knooppunt Burgerveen staan al jaren drie windmolens te draaien van de lokale windcoöperatie Meerwind. Dat is een vereniging die ooit werd opgericht door een paar technisch geïnteresseerde en milieubewuste Haarlemmermeesters en inmiddels duizend leden telt. De Meermin, de Polderjongen en de Pionier wekken veel elektriciteit (en euro's) op, die lokaal blijft: de stroom en de opbrengsten gaan via Meerwind allemaal naar Haarlemmermeesters.

Stopcontacten

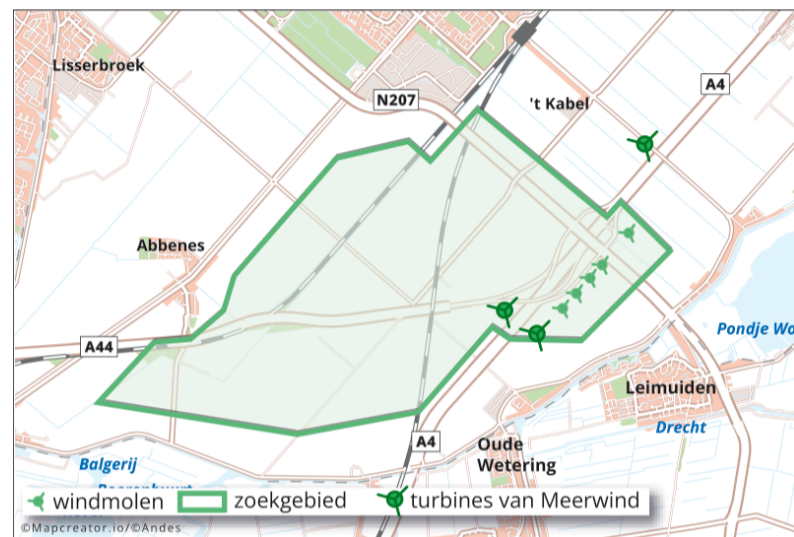
Straks, hoopt Meerwind, zullen er een eindje verderop nog eens zo'n acht, tien of maximaal vijftien van die windturbines staan. Ook die zullen (bijna) helemaal ten goede komen aan de stopcontacten en portemonnees van de Haarlemmermeesters. Er hoort een fonds bij, van naar schatting 6000 tot 7000 euro per windturbine per jaar, voor mooie plannen in de omgeving.

Al vijftien jaar werkt Meerwind aan dit idee. Het gebeurt in samenwerking met de 25 agrariërs in het gebied, die de extra inkomsten uit windturbines wel zien zitten. En in goed overleg met de gemeente, die hecht aan duurzame energie en graag ziet dat deze lokaal wordt georganiseerd. Een eerste poging strandde in 2017 op een 'neen' van de provincie. Maar toen in 2020 duidelijk werd dat Nederland écht snel moet overgaan op een gas- en olie-loze energievoorziening, werd het plan op voorstel van de gemeente weer uit de haal. De provincie is inmiddels veel positiever over wind op land.

WindUnie

Bij de Windcoalitie Haarlemmermeer Zuid i.o. (de samenwerking van Meerwind en de agrariërs) is inmiddels een derde belangrijke partij aangeschoven: WindUnie, een landelijke coöperatieve ontwikkelaar van wind- en zonprojecten. Deze brengt veel expertise in en steekt er ook geld in. In ruil daarvoor wil WindUnie een deel van de opbrengst, om elders weer in nieuwe energieprojecten te investeren. „We gaan voor maximaal tien procent”, zegt manager Steef van Baalen.

De gemeente heeft een zoekgebied vastgesteld, in het zuidwesten van de polder, tussen de Hoofdvaart, de Ringvaart en de N207. In hoeverre er wordt vastgehouden aan het oude plan - zo'n veertien

Schiphol beperkt hoogte

In verband met de vliegroutes rond Schiphol kunnen de windturbines maximaal ongeveer 150 meter hoog worden. In het meest westelijke deel van het zoekgebied kunnen de windturbines maximaal 114 tot 146 meter hoog zijn. In het middelste gebied is dat 149 meter. Alleen in de meest oostelijke smalle strook langs de A4 is 213 meter mogelijk.

Dat heeft onderzoeksbureau Toyo vorig jaar uitgezocht in het kader van de Regionale Energie Strategie Noord-Holland Zuid.

windturbines tot 150 meter hoog - zal de komende maanden en jaren duidelijk worden. De gemeente lijkt daar wel van uit te gaan en had het in 2020 over vijftien windturbines, goed voor 116 GWh. Dat zou genoeg zijn om 33.000 huishoudens - de helft van alle huishoudens in Haarlemmermeer - van stroom te voorzien. Later werden die getallen geschrapt. In plaats daarvan wordt nu op het stadhuis gewerkt aan een beleidskader.

Polderdorpen

Er is reden voor die omzichtigheid. Want veel bewoners in Abbenes en andere dorpen in het zuiden van de polder zijn helemaal niet enthousiast. Zij zien het, letterlijk, al voor zich, die grote palen in het

open landschap. De dorpsraden reageerden negatief op het eerste initiatief en schrokken toen het plan in 2019 weer uit de la bleek te zijn gehaald. Ze hielden een huishouden-enquête, met als uitkomst: 80 procent tegen. Toen de gemeente daarna een eigen online peiling hield, was de uitkomst daarvan ook negatief.

Gesjocht

„Je kunt je afvragen of de uitslag van de enquêtes weergeeft hoe men over windenergie denkt, of dat er dieper liggende oorzaken zijn”, zegt voorzitter Lex Mooiweer van Meerwind. De Hoofddorper vermoedt dat de aversie tegen het windpark ook te maken heeft met jarenlang opgebouwde frustratie in de polderdorpen in het zuiden. „Ik weet wel zeker dat het wantrouwen in de dorpen tegenover de gemeente groot is. Iemand zei tegen me: 'We zijn hier altijd 't gesjochte jongetje. Het geld wordt uitgegeven in de stad - en daar bedoelen ze dan Hoofddorp mee - en hier kan nooit iets.'”

Infraprojecten

De afgelopen jaren kreeg het zuiden van Haarlemmermeer het ene na het andere grote infra-project te verstouwen: de HSL-lijn, een 380 kV-lijn, de verbreding van de A4. „Allemaal grote projecten waar de bewoners last van hebben en nooit iets voor hebben teruggezien.”

Mooiweer benadrukt dat dit plan anders is. „Wij willen dat dit een windpark wordt van, voor en door de burgers. Net zoals onze eerste drie windmolens. Maar dat komt nog veel te weinig naar voren. De gemeente heeft in haar enquête alleen gevraagd: wat voor windturbines zou u acceptabel vinden in het landschap? Alsof de bewoners alleen de lasten en niet ook de lusten zouden krijgen.”

Fonds

Hoe ver komen de turbines van de huizen?

De minimale afstand tussen de windturbines en de huizen is wat betreft de Windcoalitie onderwerp van gesprek met de omwonenden. In het eerste plan was die afstand minstens 400 meter. De nu geldende landelijke normen staan ter discussie. Windparkbouwers verwachten een aanscherping.

De 'lusten' voor de omwonenden zijn ten eerste een fonds voor projecten in de omgeving. Dat is in het Klimaatakkoord een vereiste bij windparken op land. Minstens 40 cent per opgewekte Megawattuur - meestal is het 50 tot 75 cent - gaat in zo'n fonds. Lex Mooiweer: „Geld dat we aan een vereniging of stichting zullen geven, bijvoorbeeld van vertegenwoordigers van de dorpen. Wij storten daar geld in en dan is het 'doe er maar mee wat je wilt.'”

90 procent

Ook kan iedereen die wil - binnen of buiten Haarlemmermeer - via de Windcoalitie of Meewind investeren in het park. Mooiweer: „Dat kan vanaf 50 euro.” De mogelijkheden daarvoor zijn ruim. Terwijl het Klimaatakkoord stelt dat de helft van een windpark open moet staan voor participatie, heeft de Windcoalitie 90 procent voor ogen. Mooiweer: „De opbrengsten verdwijnen dus niet in de zakken van buitenlandse investeerders, maar blijven lokaal. En let wel, er zijn ook geen duurbetaalde besturen; Meerwind werkt al dertig jaar met vrijwilligers.”

Terwijl er in het stadhuis aan het beleidskader wordt gewerkt, kijken de initiatiefnemers bezorgd toe. Ze zouden graag zien dat dit kader in overleg met de omwonenden wordt opgesteld. „We willen heel graag dat de besluitvorming echt bottom-up en niet top-down plaatsvindt”, zegt Mooiweer en de Windunie staat er ook zo in. Projectmanager Nick van der Voort: „Het lijkt ons goed als er met de dorpsraden wordt gepraat over hoe het participatieproces eruit moet

„We willen heel graag dat de besluitvorming echt bottom-up en niet top-down plaatsvindt”, zegt Lex Mooiweer van de Haarlemmermeerse windcoöperatie Meerwind, hier samen met projectmanager Nick van der Voort van WindUnie (links).

FOTO UNITED PHOTOS/TOUSSAINT KLUITERS

zien. Als je het daar niet eerst over eens wordt, kun je later heel moeilijk praten over de inhoud.”

Meer energie

Die inhoud zal vooral gaan over: waar kunnen hoeveel turbines komen en hoe groot? „Het is niet zo dat we per se zo hoog mogelijk willen”, stelt Steef van Baalen van Windunie. Wel zijn er factoren die

meer geld er naar het omgevingsfonds gaat.” En ja, bevestigt hij, hogere windturbines betekent ook dat een bepaalde stroomopbrengst kan worden gehaald met minder turbines. „Het project moet wel financieel haalbaar zijn.”

Lex Mooiweer denkt eerlijk gezegd dat de Haarlemmermeesters er niet omheen zullen kunnen: er zullen windturbines ko-

men. „Of je het leuk vindt of niet, de politiek heeft de energietransitie in de armen gesloten. Het kabinet legt de lat constant hoger, Timmermans maakt Europa groener en groener. Met wind op zee en met zon op daken halen we het niet in Nederland. Ik denk dat je beter over dit project kunt meepraten dan wachten tot het opgelegd wordt.”